

79
K26

С.Г. Карпенчук

ФІЛОСОФІЯ ОСВІТИ

(загальна теорія педагогіки)

Монографія

90.00

896309
Карпенчук
Філософія освіти (загальна)

Библиотека ЛНУ

Київ 2013

УДК 37:1(075.8)

ББК 74.00я73

К 26

*Рекомендовано Вченою радою
Рівненського державного гуманітарного університету
(лист №9 від 27.04.2012 р.)*

Рецензенти:

Зязюн Іван Андрійович, дійсний член АПН України, доктор філософських наук, професор, директор Інституту педагогічної освіти дорослих НАПН України.

Гончаренко Семен Устимович, доктор педагогічних наук, професор, дійсний член (академік) АПН України.

Безкоровайна Ольга Володимирівна, доктор педагогічних наук, професор Рівненського державного гуманітарного університету.

Карпенчук С.Г.

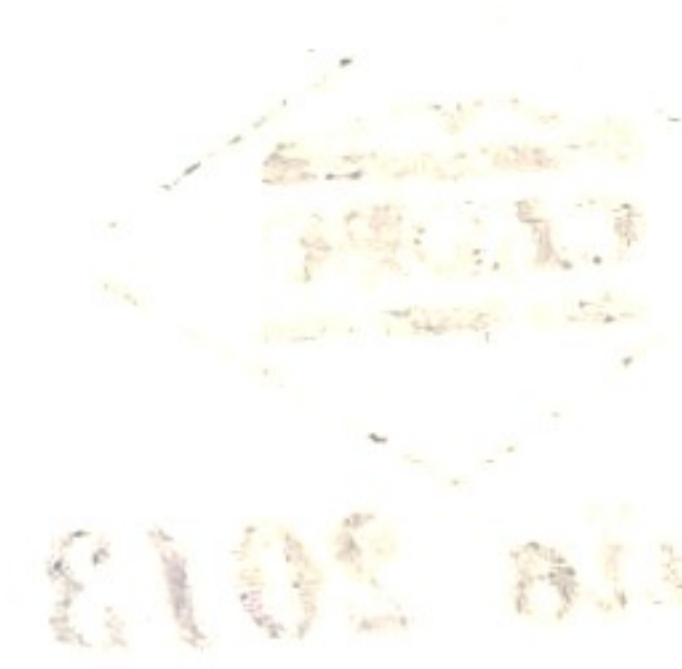
К 26 **Філософія освіти (загальна теорія педагогіки) : монографія /**
С.Г. Карпенчук. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2013. – 688 с.
ISBN 978-966-194-138-9

Монографія «Філософія освіти» є спробою автора модернізувати зміст курсу «Педагогіка» як дисципліни, що синтезує теоретичні знання про людину – предмет її вивчення (педагогічна антропологія) й повернути їй суто філософське підґрунтя, що забезпечує взаємозв'язок як загальнопедагогічних дисциплін у процесі підготовки педагогічних кадрів, так і навчальних – в умовах загальноосвітнього закладу, взявши за основу як предмет вивчення філософії – взаємозв'язок людини зі Світом та провідні її складники – Логіка, Етика, Естетика. У такий спосіб зосереджується увага педагогів на людиноцентриському підході (за В.Кременем) до освітньо-виховного процесу й усувається перевага предметоцентризму, що вкорінився в педагогічній практиці. А також особистісна зорієнтованість освітньо-виховного процесу спрямовується на найвищі рівні досконалості – Істину, Добро і Красу, що в синтезі характеризують Мудрість.

Монографія може слугувати посібником до вивчення загальнопедагогічних дисциплін.

УДК 37:1(075.8)
ББК 74.00я73

ISBN 978-966-194-138-9

© Карпенчук С.Г., 2013

© Видавничий Дім «Слово», 2013

ЗМІСТ

Переднє слово.....	3
РОЗДІЛ I. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ФІЛОСОФСЬКО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ... 20	
1.1. Філософія – форма суспільної свідомості.....	20
1.2. Освіта категорія філософсько-педагогічна: контекстуально-ретроспективний аналіз.....	45
1.3. Філософія як основа педагогіки.....	100
1.4. Предмет вивчення педагогічної філософії.....	158
РОЗДІЛ II. ТЕОРІЯ ПІЗНАННЯ: ФІЛОСОФСЬКІ ЗАСАДИ НАУКОВОГО ОСМИСЛЕННЯ ОСВІТНЬО-ВИХОВНИХ ПРОБЛЕМ...182	
2.1. Пізнання – процес цілеспрямованого відображення об'єктивної дійсності.....	182
2.2. Закони розвитку Світу – закони розвитку педагогіки.....	208
2.3. Методологічні підходи до педагогіки в контексті філософського знання.....	245
2.4. Методи наукового пізнання.....	283
РОЗДІЛ III. ВИХОВАННЯ ЯК ФІЛОСОФСЬКО-ПЕДАГОГІЧНА ТЕОРІЯ...298	
3.1. Виховний компонент у контексті філософії освіти.....	298
3.1.1. Сутність виховання.....	298
3.1.2. Мета виховання як соціально-педагогічна стратегія.....	321
3.1.3. Соціально-педагогічні умови, що забезпечують реалізацію мети виховання.....	349
3.2. Зміст педагогічного виховного впливу.....	364
3.2.1. Формування світогляду людини як синтетичної філософсько-педагогічної категорії.....	367

3.2.2. Моральність – філософська, соціально-педагогічна проблема.....	379
3.2.3. Морально-етичне виховання в контексті педагогічного процесу.....	390
3.3. Зорієнтованість на вищий рівень досконалості в процесі розвитку вольових якостей людини.....	401
3.4. Форма – важливий компонент освітньо-виховного процесу.....	417
3.5. Методи виховання.....	435

РОЗДІЛ IV. ТЕОРІЯ НАВЧАННЯ: ДИДАКТИКА...445

4.1. Загальні основи теорії навчання у філософсько-педагогічній інтерпретації.....	445
4.2. Логічно-організаційна модель навчальної діяльності.....	476
4.3. Форми навчання.....	515
4.3.1. Загальна характеристика форм навчання.....	515
4.3.2. Форми організації навчальної діяльності.....	518
4.3.3. Варіативність форм навчання.....	521
4.3.4. Урок – провідна форма навчання.....	536
5. Інтегрування як важливий чинник модернізації навчальної діяльності.....	543

РОЗДІЛ V. ЗАГАЛЬНІ ФІЛОСОФСЬКО-ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ СУБ'ЄКТНО-ОБ'ЄКТНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ В КОНТЕКСТІ «ВИКЛАДАННЯ-УЧІННЯ»...558

5.1. Педагогічна взаємодія як важливий компонент навчально-виховного процесу.....	558
5.2. Класифікаційно-логічні схеми методів навчання.....	572
5.2.1. Організаційно-мотиваційні засоби навчання.....	572
5.2.2. Операційно-комунікативні засоби.....	610
5.2.3. Регулятивно-рефлексивні засоби навчальної діяльності.....	670